

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Concilia Provincialia Mediolanensis Sex

Borromeo, Carlo

Venetiis, 1602

De lampadibus, lampadariovè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62072)

iuriumque ad ea pertinentium, tum etiam titulorum, qui interdum plures vni solum Altari attribuuntur, memoriae consultum sit perpetuo. Ea enim quemadmodum saepe euenisse compertum est, & breui, & facile periret, non solum quia ob varias causas illa aliquando amouentur, transferuntur; verum quoniam ob accessiones, diminutionesque ijs aliquando factas, onera etiam eisdem adiuncta, nonnumquam commutantur, vt crebro item de ijs ipsis oneribus ab Episcopo interdum ob alias causas, etiam ex decreto Tridentino statuitur, decernitur. Quamobrem Episcopus librum, eumque cerum, ac perpetuum confici; illumque in Archiuo Episcopali, diligenter asseruari mandet. Quo in libro, anni spacio, Altarium omnium, quae in singulis vrbis, & diocesis Ecclesijs, iurisdictioni suae, aut visitationi, etiam si quouis modo illa alias exemptae sint, subiectis, collocata sunt tituli, & emolumenta item, iura, onera, si quae habent, sigillatim ordine, recteque describantur.

77 Altaria praeterea omnia, & singula notentur, non solum quae, vel ex hominum memoria, vel ex alijs monumentis, scriptisue ad illa ipsa, iam alias translata esse, cognosci aliquo modo potest; verum etiam, quae in posterum, quatis de causa eodem transferuntur, de scriptis patenter illorum titulis, iuribus, atque oneribus.

78 Tum etiam accurate suo loco notetur, si quid deinceps emolumentum, aut oneris ex legato, aliove nomine accesserit.

79 Rursus onerum commutationes, diminutionesue, si quae fient, nominatim describantur; ac denique quaecumque ex ijs ipsis, ob Miserarum numerum, obque eleemosynarum tenuitatem, etiam ex decreto Tridentino ab Episcopis, alijsve decerni, statuique contigerit.

80 Tum praeterea certi illi dies, quibus ex Tridentino decreto, ob illam causam commemoratio pro mortuis facienda est, qui eo nomine pia legata reliquerunt.

81 Onera vero hoc libro notata, singula, in tabellam referantur, quae ex decreto Provinciali de Ecclesiarum oneribus, in vnus cuiusque Ecclesiae illa habentis, Sacristia affigi debet.

82 Hoc ipso libro Altaria etiam singula, quae ex concessa ab Episcopo facultate in posterum exstruentur, cum suis titulis, iuribus, emolumentis, atque oneribus accurate describantur; facultate etiam illa in eum ipsum librum relata. Ideoque qui ita exstruxerit, & Rector Ecclesiae Cancellario Episcopali, mensis spacio, aedificationem iam absolutam, denunciet.

De Lampadibus, Lampadarioue.

S V M M A R I V M.

- 1 Lampades cuius metalli.
- 2 Earum, quæ forma.
- 3 Lampadarij formæ tres; prima qualis.
- 4 Secunda qualis.
- 5 Tertia qualis.
- 6 Lampadariū pluribus, & imparibus constet lampadibus.
- 7 Lampadarij eiusdem, lampadis uè qui locus.
- 8 Lampades frequenter abstergende.

Instr. fabr. De I
lampad. lam-
padariæ uè.

E lampadibus uerò, & lampadario pensili, quo ille appensæ in conspectu sanctissimi sacramenti, & sacrarum reliquiarum, uel imaginum, sustinentur, instructionis locus hic erit.

Primo lampades, pro Ecclesiarum ratione, & dignitate, ex argento, aut auricalcho, prout est Ecclesiasticæ consuetudinis, esse possunt: sicut etiam ex auro etiam confectas, in Basilicis maioribus adhibitas esse animaduertimus, adiuncto, & collocato intus uasculo illo nitreo ad hyemis usum.

At in locis Alpinis, frigore rigentibus, ubi in hyeme ob gelu uasculum trea sæpè confringuntur; uascula æraria, intus in lampadibus collocata, adhiberi licebit.

4. De Eccles.
fabrica.

Lampas è vitro constet; nisi è ferro, aut stanno constare aliquando necesse sit, ut in locis Alpinis accidit, alijsque ubi ob frigoris rigorem vitrum frangitur: utraque autem auricalche opere omnino decorè tegatur.

Instr. fabr. Ibid.
De forma câ-
pæ.

2 Lampadum forma, cum multiplex esse possit, prout temporum consuetudo tulit, nulla quidem improbatur, modo cum Ecclesiæ consuetudine conueniat: at ille tamen forma oblonga, olim usu frequentata ualde probatur; quæ scilicet à summa, imaque parte amplè patet, in medio quæ angustè constat, quasi nodo quodam concluduntur, à summo labro tribus cathenulis eiusdem metalli appenduntur.

3 Lampadariū autem instrumentum, quo lampades pensiles certo numero sustinentur, in orbem ductum, & altè paululum exstructum instat turris, multis delphinis ad lampadum sustentationem constans, esse potest: cuius generis lampadaria antiqua fuisse constat, quæ phara cambata nominantur. Idque lampadarij genus in Ecclesijs insignioribus adhiberi decens erit; præsertim ex auricalcho ornate confectum.

Alterum

4 Alterum lampadarium, & parvula trabe, bene firma, esse potest, totum artificiosè inauratum, & coronicibus decenter ornatum; delphino etiam, ut veteris olim usus fuit, ligneos in summa parte ad ornati speciem habere poterit. Id autem tanta longitudine sit, quantam lampadum numerus requirit, quæ ad luminis usum adhibentur.

5 Tercia lampadarij species adhibetur, quæ trianguli formam exhibet. Hæcque in usu esse potest, ubi tres Lampades pensiles adhibentur.

Lampadario in longitudinem ducto, tres, uel quinque lampades in minoribus Ecclesijs affigantur, in maioribus septem, uel tredecim.

Hæcque ordine rectè collocata, dimidio ferè cubito inter se distent.

6 Lampadario in orbem ducto, & instar turris, columnæ erecto, plures lampades, pro illius fabrica ratione, affigi possunt.

Inst fab. Ibid
De numero lampadum.

At in omni lampadario cautio sit, ut lampades impares sint.

7 Omne verò lampadarium, ex una etiam lampade constans, non à latere, sed è regione, conspectuè Altaris, aut sacrarum reliquiarum, aut sacrae imaginis, ut supra, appensum, & ad præscriptum distans, recta constituitur, ductorio funiculo adiuncto.

Ibid. De loco lampadarij.

Tam longè autem appensum, ab Altaris scabello distet; ut si fortè aliquando stillans est, non inquinetur olei stilla Sacerdos, aut Clericus, dum initio Missæ riteque in imo scabelli gradu est; rursusque à pavimento Ecclesie in altum non minus septem cubitis ducatur, amplius uerò pro ratione Ecclesie.

Et lampadibus, cum una solum, quæ colluceat, accendenda est; illa in medio collocata, tantum accendatur.

Lampas, quocumque in Altari collocata sit, non à latere, sed è regione posita colluceat.

4. De Eccles. fabrica.

8 Frequenter autem abstergantur lampades, ut nitidæ, ac perlucidæ, & ab omni forde mundè appareant.

4. Ibid.

De Sacratio.

SUMMARIUM.

- 1 Sacrarium quibus in Ecclesijs extruendum.
- 2 Et ubi accommodandum. & De Ecclesiarum fabrica. nu. 25.
- 3 Sacrarij formæ duæ: prima qualis.
- 4 Eiusdem secunda forma qualis.